РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

ЖАҢА ГУМАНИТАРЛЫҚ БІЛІМ.
ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ
100 ЖАҢА ОҚУЛЫҚ

THE STORY OF ART

ЭРНСТ ГОМБРИХ

ӨНЕР ТАРИХЫ

E.H. Gombrich

THE STORY OF ART

Эрнст Гомбрих

ӨНЕР ТАРИХЫ

ҰЛТТЫҚ АУДАРМА БЮРОСЫ
ҚОҒАМДЫҚ ҚОРЫ
Астана
2019

МАЗМҰНЫ

АЛҒЫ СӨЗ 7

КІРІСПЕ
Өнер және суретшілер туралы 15

1 ЖҰМБАҚ БАСТАУЛАР
Алғашқы қауымдық және «примитивті» өнер. Ежелгі Америка 39

2 МӘҢГІЛІК ӨНЕР
Мысыр, Қосөзен, Крит 55

3 ҰЛЫ ҚОЗҒАЛЫС
Грекия. Б.з.д. VII–V ғасырлар 75

4 ӘСЕМДІК ӘЛЕМІ
Грекия және грек әлемі. Б.з.д. IV ғасыр – б.з. I ғасыр 99

5 ӘЛЕМДІ БАҒЫНДЫРУШЫЛАР
Римдіктер, буддашылар, яһудилер мен христиандар. I–IV ғасыр 117

6 ЖОЛАЙРЫҚ
Рим және Византия. V–XIII ғасырлар 133

7 ШЫҒЫС ӨНЕРІ
Мұсылман әлемі. Қытай. II–XIII ғасырлар 143

8 БІТЕ ҚАЙНАСҚАН БАТЫС ӨНЕРІ
Батыс Еуропа. VI–XI ғасырлар 157

9 ШІРКЕУ ӨКТЕМДІГІ
XII ғасыр 171

10 ШІРКЕУ САЛТАНАТЫ
XIII ғасыр 185

11 САРАЙ МАҢЫНДАҒЫЛАР МЕН ҚАЛА ТҰРҒЫНДАРЫ
XIV ғасыр 207

12 КҮРЕСПЕН КЕЛГЕН ШЫНАЙЫЛЫҚ
XV ғасырдың басы 223

13 ДӘСТҮР ЖӘНЕ ЖАҢАШЫЛДЫҚ: I
Италия. XV ғасырдың ортасы мен екінші жартысы 247

14 ДӘСТҮР ЖӘНЕ ЖАҢАШЫАДЫҚ: II
Еуропа. XV ғасыр 269

15 ҒАРМОНИЯҒА ҚОА ЖЕТКІЗУ
Тоскана және Рим. XVI ғасырдың басы 287

16 ЖАРЫҚ ПЕН ТҮС
Венеция мен Солтүстік Италия. XVI ғасырдың басы 325

17 ЖАҢА СТИЛЬДІҢ ТАРАЛУЫ
Германия және Нидерланд. XVI ғасырдың басы 341

18 ӨНЕР ДАҒДАРЫСЫ
Еуропа. XVI ғасырдың аяғы 361

19 КӨРІНІС ПЕН ЕЛЕС
Католиктік Еуропа. XVII ғасырдың бірінші жартысы 387

20 ТАБИҒАТ АЙНАСЫ
Голландия. XVII ғасыр 413

21 БИЛІК ПЕН ДАҢҚ: I
Италия. XVII ғасырдың соңы және XVIII ғасыр 435

22 БИЛІК ПЕН ДАҢҚ: II
Франция, Германия және Австрия. XVII ғасырдың соңы – XVIII ғасырдың басы 447

23 АҚЫЛ-ОЙ ҒАСЫРЫ
Англия және Франция. XVIII ғасыр 457

24 ДӘСТҮРДІҢ ҮЗІЛУІ
Англия, Америка және Франция. XVIII ғасырдың соңы – XIX ғасырдың басы 475

25 ПЕРМАНЕНТТІ РЕВОЛЮЦИЯ
XIX ғасыр 499

26 ЖАҢА СТАНДАРТТАР ІЗДЕСТІРУ
XIX ғасырдың соңы 535

27 ЭКСПЕРИМЕНТТІК ӨНЕР
XX ғасырдың бірінші жартысы 557

28 БІТПЕС БАЯН
Модернизм салтанаты 599
Тағы бір бетбұрыс 618
Өткен де өзгермелі 626

Өнер туралы әдебиеттерге қатысты ескерту 638

Хронологиялық кестелер 655

Карта 664

Иллюстрациялар тізімі 670

Алғыс 676

ӘОЖ 7.0
КБЖ 85
Г 71

**«Жаңа гуманитарлық білім.
Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық»
жобасының редакциялық алқасы:**

Редакциялық алқаның төрағасы – *Тәжин М.М.*
Төрағаның орынбасары – *Сағадиев Е.К.*
Жауапты хатшы – *Кенжеханұлы Р.*
Алтаев Ж.А.
Алшанов Р.А.
Жаманбалаева Ш.Е.
Жолдасбеков М.Ж.
Қасқабасов С.А.
Қарин Е.Т.
Құрманбайұлы Ш.
Масалимова Ә.Р.
Мұтанов Ғ.М.
Нұрышева Г.Ж.
Нысанбаев Ә.Н.
Өмірзақов С.Ы.
Саңғылбаев О.С.
Сыдықов Е.Б.

Кітапты баспаға әзірлеген:
Ұлттық аударма бюросы

Аудармашылар – *Умарбеков Б.Е.*
Оразкулова К.С.
Нұразхан Е.И.

Әдеби редактор – *Бөпежанова Ә.Қ.*

Ғылыми редактор – *Умарбеков Б.Е.*

Жауапты шығарушы – *Үркінбаев С.Ж.*

Пікір жазғандар – *Филос.г.д. Халықов Қ.З*
Т.Қ. Жүргенов атындағ
Қазақ ұлттық өнер
академиясы

Ө.г.д. Каржаубаева С.,
Т.Қ. Жүргенов атындағ
Қазақ ұлттық өнер
академиясы

Original Title: The Story of Art © 1950, 1958, 1960, 1966, 1972, 1978, 1984, 1989, 1995 Phaidon Press Limited.

This Edition published by The Public Foundation “Ұлттық аударма бюросы” (Ulttyk audarma burosy) under licence from Phaidon Press Limited, Regent’s Wharf, All Saints Street, London, N1 9PA, UK, © 2018 Phaidon Press Limited

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of Phaidon Press.

Бірегей атауы: Өнер тарихы © 1950, 1958, 1960, 1966, 1972, 1978, 1984, 1989, 1995 Phaidon Press Limited.

Осы басылымды Phaidon Press Limited, Regent’s Wharf, All Saints Street, London, N1 9PA, UK, © 2018 Phaidon Press Limited берген лицензия бойынша «Ұлттық аударма бюросы» (Ulttyk Audarma Burosy) Қоғамдық қоры басып шығарды.

Барлық құқықтары қорғалған. Осы жарияланымның ешбір бөлігі іздеу жүйесіне енгізілмеуі, сақталмауы және Phaidon Press-тің жазбаша рұқсатынсыз қандай да бір түрде, электрондық, механикалық, көшіретін, жазатын немесе басқа да құралдар арқылы тасымалданбауы тиіс.

Г 71 **Гомбрих Э.**
Өнер тарихы. Алматы: Ұлттық аударма бюросы. – 2019 жыл. – 680 бет.
ISBN 978-601-7943-33-2

Австрия және ағылшын тарихшысы, беделді өнертанушы Эрнст Гомбрихтің «Өнер тарихы» алғаш рет 1950 жылы басылған. Содан бері әлемдік бестселлерлер қатарында аталатын, Өнер тарихына арналған еңбектердің ішіндегі ең танымалы саналатын туынды 16 мәрте қайта басылып, әлемнің 30 тілінде 8 миллион данамен таралған. Кітапта тасқа салынған ежелгі кескіндерден бастап, қазіргі кезеңге дейінгі өнер тарихына жан-жақты шолу жасалады. Жас оқырманға арналып жазылған «Өнер тарихы» – оқушылар мен студенттерді аталған пәнмен таныстыратын кіріспе оқулық әрі өнерге қызығушы көпшілікке тартымды ғылыми танымдық еңбек.

ӘОЖ 7.0
КБЖ 85

ISBN 978-601-7943-33-2

© Эрнст Гомбрих
© «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2019